УРЕДНИШТВО
Краља Михаилова бр. 18
www.ТЕЛЕФОН 390
ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА:
висина 1 см. и 1 ступца 0·15 дин.
Већи огласи по погодби
Неплаћена писма не примају се
ЈЕДАН БРОЈ 10 пд.

ТРГОВИНСКИ ГЛАСНИК

ОРГАН БЕОГРАДСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
СЕМ ПОНЕДЕОНИКА
И ДАНА ПО ПРАЗНИКУ
СТАЈЕ ЗА СРБИЈУ:
ЦРНУ ГОРУ И БУГАРСКУ
ЗА ГОДИНУ ДИН. 24.
ЗА АУСТРО-УЈАРСКУ
КРУНА 30
ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ
ФР. 30.
Рукописи се не враћају
ЈЕДАН БРОЈ 10 пд.

БРОЈ 135. | БЕОГРАД, НЕДЕЉА, 22. ЈУНА 1914. ГОД. | ГОДИНА XXIV.

ИЗБОРНИ ПОКРЕТ.

У изборној кампањи јавио се један нови чинилац. То је заједница три опозиционе странке, доскорашње скупштинске мањине, закључена међу њима за изборну акцију. Суштина је те заједнице узајамно помагање на изборима. То узајамно помагање има два облика: у састављању заједничких кандидатских листа и у помагању листе једне странке гласачима из друге странке. Све ово има да буде узајамно, тако да свака помоћ указана једној странци, у ком било изборном округу или месту, има да буде равним начином враћена од помогнуте странке другој, на другом ком изборном месту или округу.

Према рачунској страни нашег изборног система, ова је изборна заједница три странке ипак *од неког извесног значења*. То се значење састоји у спасавању „остатака“ у броју гласача при одређивању количника. Док су н. пр. три остатка са листа три алиране странке, док су оперисале свака за се, обично за њих пропадали и ишли већини у прилог, сада, — када су гласови груписани — ти остаци могу дати један, па кад и два „количника“, и толико посланика сједињеној листи. Са толико би и дотична заједничка листа изашла јача у ресултату, а тачно за толико би листа евентуалне већине била у штети.

То је главни рачунски моменат постигнуте заједнице. Досадашња опозиција непрестано је наглашавала, како је она на последњим изборма имала *укупно* више гласача, а мање посланика, но досадашња већина. Сад се хоће тај губитак да спречи умањењем листа, а тиме и умањењем остатака, са изгледом на увећање броја посланика.

Дакле, заједница опозиционих странака има доиста смисла, уколико ови, а често и не мали *остаци*, долазе у питање. Али главна бројна снага оперативних странака овим није ни ослабљена за једне, ни повећана за друге. Они ће се и овога пута мерити том стварном бројном јачином, при чему је досадашња већина скупштинска *била свакојако најјача странка*. Она ће се и овога пута вероватно, показати као посебице најјача; алиса том незгодном ситуацијом, што ће овога пута имати као противника три странке у заједници, док их је досада имала као противнике посебно. То мења знатно међусобни положај и чини могућим *донекле* другојачије изборне ресултате, од досадашњих.

Комбинације се могу правити само на основу *бивших* изборних ресултата, али се тиме не може са апсолутном тачношћу предвидети ресултати избора, *који ће бити* 1. августа о. г. Ту нису искључена разна изненађења. Јер ове изборе прате толики многи и нови знаци, да се они, по расположењу бирача, одсудно разликују од досадашњих Заједница странака је и моменат од политичког значаја, и ако пролазан. А пролазан је, по нашем мишљењу, стога, што су ове исте сада удружене странке, у једном одсудном моменту, као што је било недавно образовање владе, показале толико међусобне противности, да се нису могле спојити ни по тако велику цену. То је један врло озбиљан знак за будућу политичку прогнозу.

Јер сложити се да се нешто *сруши*, јесте у политици догађај од сасвим другог значења, но сложити се да се нешто *створи*. Ово друго хоће увиђавности, стрпљења, сталног узајамног попуштања и онда се да нешто трајно створити и одржати. Оно прво јесте дело једног момента, једно кратко удружено напрезање снаге, које престаје у тренутку, чим се обори оно, на што је та удружена снага била концентрисана.

Могу удружене странке чак и успети, да снизе бројну величину и моћ садашње већине. То није ван могућности; али после те евентуалне победе, доћиће одмах подвојеност. Јер кад се опозиционе странке нису могле сложити да образују владу *за изборе*, оне се са много мање успеха могу сложити *у влади*, после избора. На то као да сада нико и не мисли. Сад је на реду само обарање. Тек после би дошло стварање. А ми смо напред видели колико је то једно од другог различно.

И ова заједница, која је свршен чин, и ресултати изборни, који тек треба да се јаве, нису, дакле, већ тим самим и унапред од значаја по будући облик владе. Са свршеним изборима свршава се и заједница. Изборни ресултати биће нове полазне тачке за нове комбинације и компромисе, али онда у погледу владе. Од тог тренутка настаће права практична политика.

Ови будући компромиси можда се морају још сад узети као једна нужност; јер, ако садашња већина не успе да одржи своју досадашњу супремацију наспрам свих осталих странака, онда су коалиционе владе неизбежно на реду.

Али ко ће с ким, после избора, ући у заједницу, то је сада потпуна загонетка, и у многом ће зависити од положаја, који буду задобиле две сада бројно најјаче странке. И ко зна: да се после свршених избора, не нађемо пред фактом, да су се пријатељи за време избора претворили у непомирљиве противнике, а противници на изборима да се не јаве као — савезници у влади.

Но, констатујући за овај мах и са своје стране нову појаву, оличену у створеној изборној заједници три опозиционе странке, најбоље ћемо учинити да ту и станемо и — сачекамо изборне ресултате. Изборни покрет биће силан и јак, јер је много што шта у питању и зависно од исхода избора. Ти магловити изгледи, по свој прилици су и нагнали дојучерашње противнике у заједницу.

□

ВОЈНЕ НАБАВКЕ.

Пре кратког времена вотиран је кредит министру војном у суми од 122 милиона динара за војне набавке, ради наоружања и спреме наше војске. Треба допунити оно што је за време ратова упропашћено и уништено а у истој мери треба војну спрему извести на новој основици, имајући у виду проширење територије и нове задатке који нас очекују. Влада није у исто време нашла и финансијску подлогу за извршење овог кредита. Набавке ће се извршити у току од две године и плаћати боновима са 5 од сто интереса. Влада је нашла да јој није данас повољно да закључује зајам ради ових потреба, па је питање о зајму одложила за две године, рачунајући са пуно разлога да ће у томе времену успети да закључи зајам и исплати бонове.

Нас сада интересује економска страна овога питања. Са 122 милиона биће повећан наш државни дуг и за толико ће сразмерно бити већи наш ануитет. Политичке прилике у којима се налазимо захтевале су ове нове издатке и о њима се не може ни дискутовати, ма како биле тешке за наш буџет и за народну економску снагу. Али баш то што су ови издаци дошли као императивна потреба, налаже дужност влади, а на првом месту министарству војном да приликом ових набавака води рачуна о нашим економским интересима колико је то више могућно. Наш је привредни интерес у томе, да се, што више може, набавака изврши у земљи и да тако привреду нашу помогнемо бар у неколико за терете, које јој овим ванредним кредитом стављамо. Ово је у толико лакше извести што су те набавке, које се у земљи могу учинити, врло ограничене. Од целокупног кредита од 122 милиона на потребе економског одељења (обућа, одећа, храна, и др.) долази око 22 милиона. Ако се на страни морају набавити муниција, топови итд., што се у земљи не може произвести и што чини замашну суму од 100 милиона, у земљи можемо задржати бар ових 22 милиона за потребе, које можемо сами радити. Не треба ни говорити колико би повољно утицало на нашу привреду, кад би се о томе привредном интересу водило довољно рачуна. Неколико милиона би отишли на радничке наднице, од чега би један добар део припао држави у виду непосредних а још више посредних пореза (монополи, трошарина, царина). Жељезнице би имале више посла око преноса сировина, материјала и др.; царински приходи од увоза сировина, и др. То би нарочито повољно дејствовало сада у кризи, која постоји код нас, кад су магацини пуни робе а потрошачи се устежу са поруџбинама. Држава нарочито сада има за дужност да нашој привреди, давањем ових војних набавки, помогне да што лакше преброди ову кризу, у којој се сада налази.

Упућујемо ове редове на адресу краљевске владе и надамо се да ће они наћи одзива. Ми се такође надамо да се неће поновити примери са војним набавкама за време прошлих ратова, о којима су продрле у јавност ствари, које не осветљују у најлепшој боји нашу војну администрацију. Али данас су друге прилике, тако да се може веровати да ће наши економски интереси наћи више заштите код меродавних фактора, него што је то можда било могуће раније. Кроз неколико дана, како смо извештени, биће донета одлука о томе и желети је да она буде толико исто у интересу државних интереса, колико и у интересу наше привреде.

ПИСМО ИЗ НЕМАЧКЕ.

— Од нашег сталног дописника —

Баварска је богата у водама, а сиромашна у мајданима угљена, те је и питање о производњи белог угља, односно о искоришћавању водене снаге, од битне важности по баварску индустрију. Ово питање које је код нас покренуо г. проф. Ђока Станојевић, не наилази код нас на разумевање које заслужује, ваљда зато, што је Србија богатија у угљену од Баварске, али ипак зато држимо, да ће ниже предавање Александра Павловића, техничара у Минхену, заинтересовати читаоце овог листа, и допринети, да се шири кругови у Србији упознају са том темом.

„По историјском предању, датира почетак искоришћавања водене снаге, још од најстаријих времена. Стари Римљани употребљавали су је за речне воденице, али се то доцније напустило. Тек од VIII века подизање воденица узимало је све већег маха, а у XVIII почела се искоришћавати водена снага и за друге циљи. Н. Грасер тврди, да је већ 1737 г. постојала једна стругара у Аугсбургу, коју је кретала водена снага. При подизању таквих предузећа, људи су се управљали према искуству, без научног сазнања. У историји развића ове индустрије бележене су ове три фазе: а) употреба водене снаге као припомагач или замена човечјег или животињског рада; б) употреба водене снаге у времену парне машине и в) њена употреба у времену електрицитета. Тек од кад је водена снага, у виду електричне енергије, ушла као покретна сила у индустријски саобраћај, од тада је и питање о њеној експоатацији, постало од великог економског значаја. У земљама које је природа мађијски обдарила црним дијамантима, како

се за угљен каже, осећале су се рђаве последице по индустрију. Тада се благодарећи проналазачком човековом духу, показа у планинским језерима и рекама спас. Дотле су ове воде служиле својом природном лепотом само за уживање, одједном се увиде, да се у тим рекама скрива благо, које може богато да накнади оскудицу у угљену, а то благо је водена снага. Ако посматрамо географски и геолошки положај Швајцарске, Норвешке, Канаде, Баварске, а и многе крајеве *Србије*, видећемо, да су главни услови за цветање индустрије пловне реке, и прикључење њихово на главну европску речну мрежу, врло слабо, да те земље немају ни приближно толико угљених рудника, колико би им требало, да подмире своју потребу. Изгледа, да их је природа баш зато, богато обдарила с друге стране благом, које се налази у воденој снази, т. ј, обдарила тако званим „белим угљем". Стога је мисао о искоришћавању тога блага заинтересовала ширу јавност, па како се данас у свима културним земљама придаје велики значај механичном раду у економном животу, то је и водена снага постала предмет особите пажње.

Поред великог утицаја који чини водена снага на индустрију, појавила се и брига, да ће при даљој потрошњи угља у овом степену као данас, ускоро доћи време, када ће се сви угљени мајдани потпуно исцрпсти. У Енглеској је једна државна комисија на основу тачног испитивања израчунала, да ће сви енглески рудници каменог угља (а то су највећи светски рудници) у року од 400 година, бити потпуно исцрпљени. Не да се ни замислити, до каквог би страшног економног „краха" дошло, кад би нестало угља. Стога се морају још за рана наћи средства, која би га замењивала. Водена снага пак, показала се већ сад као одличан заменик парне снаге, за чије је произвођење, угаљ не обично потребан. То је учинило, да се јачом енергијом приступило подизању водене снаге, и културне државе старају се, да се свуда, где она може да замени парну снагу, примењује, па ма то и не било увек рентабилније. Томе треба захвалити, што електризирање жељезница, узима све већег маха.

Развијању експлоатације водене снаге, доприноси у великој мери, и социјално — политичка мисао, нарочито у државама европског континента.

Мала индустријска предузећа, треба набавком јефтине покретне снаге, да издрже конкуренцију од великих. Тиме се постизава *децентрализација* индустрије, што је од великог значаја за наш економни живот.

То су све узроци, који су допринели, да се у културним државама, почео високо ценити значај водене снаге за економски, а нарочито за индустријски, живот народни, уједно и проучавати начин употребе и експлоатације овог природног блага.

Па колико је то народно благо, и какву вредност представља оно у једној држави?

(Наставиће се).

О свиларству у Новој Србији за време турске управе.

(3)

6. Контрола увоженог семена из других држава.

За вршење ове контроле одређиване су биле комисије. Рад је вршен у Солуну Испитивање семена вршено је овако:

Пошто се испитивањем самога семена не може болест констатовати, то је комисија од свакога домазлука увезеног семена узимала по пет кутија и ове остављала на температури O° С. да стоји по месец дана. За тим их одатле вадила и у подесној соби, на одређеној температури испиљавала бубе, па ове микроскопирала и одређивала проценат нездравих, које је спаљивала.

Семе са стране обично се доносило месеца августа, септембра и октобра.

Семенари пак испитивање — микроскопирање, почињу августа и врше преко целе зиме.

7. Чување семена до употреба.

Испитано семе меће се, као што је речено, у ситно избушене кутије или крпе од ретког платна и до употребе чува на ладном сувом месту. Главно је да семе мора пробавити неко време на O° С. или — O° С., иначе неће се моћи испитати. Хладноћа од 5° па и 15° С. није шкодљива, али већа не треба да буде. Собе у којима се чува семе не смеју бити изложене јужним ветровима, нити смеју бити влажне; ради упијања влаге, у њима се оставља негашени креч. Семе се чува од мишева.

8. Гајење буба.

Пре почетка гајења буба већина одгајивача врши дезинфекцију соба стелажа и леса. Собе се у већини кречe и сумпоришу, а лесе и стелажи премазују раствором креча и плавог камена. За прање стелажа, који су махом покретни и згодни за избацивање по употреби и који имају по 3—4 спрата, употребљавају се чамове летве из оближњих шума, које се на ђевђелиској пијаци доносе. Стелажи су обучно дугачки према простору и широки до 2 метра тако, да се на сваком од њих могу ставити по две тршчане лесе од метра ширине и да се с једне стране храни једна леса а с друге стране друга.

Лесе се праве од трске која се добија из Арјанског Језера (на 3—4 часа од Ђевђелије), а тако исто и са обала Дорјанског језера. Израдом леса баве се многи мештани и лесу од метра ширине и два метра дужине продају по 0.40 —0.70 дин. Једна леса може служи 5—6 година. Пилење семена изводи се као у старим границама.

Одржавање потребне температуре у локалу врши се махом загревањем мангалима са дрвеним угљем, претходно распаљеним на пољу и ложењем ватре у оџацима, а врло мало ложењем пећи.

Кад се бубице пресвуку и почну милети, онда се преко њих мећу дудове гранчице са лишћем, на које бубе прелазе и по том се гранчица преносе на чисте лесе. Већина одгајивача за храну буба све до почетка пете периоде крије лишће, а за време пете периоде мећу се целе гранчице, које расту на окресаним дудовима. Једна гранчица обично је дугачка 50—80 см. и има 5—6 побочних ластарића са по 6—12 листа.

Храњење буба на овај начин не тражи много радне снаге, већ на против невероватно мање но у старим границама. Рачуна се да је сасвим довољно пет радних снага за храњење најмање десет кутија семена од по 25 грама тежине. За време пете периоде пошто се много лишћа уноси у локал и троши и пошто се развија велика влага, практикује се уношење негашеног креча а на случај сувишне влаге и сејање истог по лесама на које ће се мећати бубе после пресвлачења. За завијање буба употребљавају се гране од дрвета званог „парнар", које припада фамилији кверкуса, али је закржљало и расте као џбун као и грање од „Греуша" а извесна метлица звана свиларска (у Прилипској околини) која је врло добра.

Чишћење мехурака пре продаје врше на нарочитој врло простој направи „Мићини", који се посао помоћу исте веома брзо и лако врши. Мехурци за продају не одвајају се у класе, већ се само издвоји шкарт — „чипа" а остало иде све заједно. Чипа се продаје по 0·30 до 0·60 дин. килограм.

(Наставиће се)

Извештај о стању летине у ослобођеним и присаједињеним областима Краљ. Србије за месец мај т. год.

(Извештај Пољопривредног инспектора Мин. Народне Привреде у Скопљу).

Изузевши округ брегалнички и срез кратовски у округу кумановском, кроз цео месец мај било је добрих и честих киша.

Те су кише у неколико поправиле изгледе на жетву у оним окрузима југоисточно од Шаре и Скопске Црне Горе, који су у прошлим месецима трпели од суше.

При свем том, сви се страни усеви нису поправили. Пшенице услед застоја у вегетацији за време суше остале су и даље слабе и даће принос испод

О уређењу италијанских берза

У преводу од **Мил. И. Ђукнића.**

(8)

VII. *О кривичним одредбама.*

Казниће се новчаном казном од 100 до 1000 лира сваки онај, који уђе у коју од краљевских берза, и ако му је забрањен приступ на берзама или ако је искључен из берзе.

Сваки онај који врши послове посредника на берзи а није уписан у нарочити списак, о коме смо раније говорили, казниће се новчаном казном од 500 до 1.500 лира.

Уписани посредници, који воде трговину са оном врстом предмета, на које се њихово посредништво односи, или они уписани посредници, који издају дужницима признанице на целу суму и ако су они исплатили само један део свога дуга, кад то није поменуто у тим празнаницама казниће се новчаном казном од *1000* до *3000* лира и забраниће им се упражњавање посредничке радње за шест месеца најмање.

Могу бити кажњени новчаном казном до 1000 лира и може се одузети упражњавање посредничке радње следећим уписаним посредницима:

1., оним посредницима који пропусте да поднесу потребне изјаве за утврђивање курсеза или који те изјаве не подносе онако како је законом прописано;

2., оним посредницима, који продужавају да упражњавају своје послове на берзи и ако нису потпуно попунили кауцију за онолико, колико недостаје или у колико је недовољна постала из разних узрока;

3., оним посредницима, који се за вођење књига не придржавају прописа трговачког законика;

4., оним посредницима, који неће да покажу књиге судској власти или оној власти која је дужна да се стара о правилном вршењу послова на берзи и да води рачуна о берзанским чиновницима; и

5., оним посредницима, који закључују уговоре са лицима, искљученим са берзе.

Све горепоменуте казне примениће се и на преступе које констатује изасланство берзе. Против тих казни може се поднети апелата код суда.

У најтежим случајевима изасланство берзе има право да пошље акта суду, и, очекујући судско решење по томе, да удаљи посредника од вршења послова за све време трајања кривичног поступка.

Сем поменутих казни има за теже случајеве и других казни, које су предвиђене кривичним законом.

Председника који не испуњава прописане услове, брише из списка изасланство берзе и не може бити више уписан у тај списак.

За све мање преступе новчана казна је од 10 лира.

Што се тиче операција извршених непосредно између уговорача новчану казну ће они солидарно платити Што се тиче пак опе рација ко је буду извршене посредством уписаног посредника, новчану казну ће платити солидарно и посредник и уговорач, који је примио за доказ да уговор постоји нетаксирану хартију у смислу постојећег закона.

Ако банкари и сва друга лица, која се обично баве трговином вредности не констатују куповине и продаје, које они буду са приватним лицима закључили, помоћу књиге јукста, на чијем је сваком листу прилепљена таксена марка од 10 пара, новчану казну платиће у томе случају банкар или ма који други, који обично врши трговачке послове солидарно са другим уговорачем.

Посредник или сваки други уговарач, који обично води трговину са државним вредностима или са провинциским или општинским вредностима или вредностима моралних лица, или са акцијама или облигацијама друштва ту подразумевајући и вредности хипотекарних завода, и уопште са сличним италијанским и страним вредностима, или који се баве куповином и продајом на почек вредности у монети, у полугама или у страним девизама, или који се баве куповином и продајом на почек хране и робе, кад су испунили у колико се њих тиче, све законске прописе, али кад нису добили и од друге стране у размену таксиране хартије, биће ослобођени од плаћања новчане казне, ако докажу органима финансијске управе да су позвали другу страну да поступи по постојећим прописима. Тако ће исто бити кажњени новчаном казном од 10 лира сви они, који не чувају две године, рачунајући од дана закључења уговора, талоне таксених хартија предатих или послатих, као и таксених хартија примљених и преписку по томе, за сваку јуксту или сваку таксирану хартију, која није чувана 2 године.

(Свршиће се)

осредњег. Кукурузи, који су великим делом у мају сејани, због кишевитог времена, одлично напредују и праше се. Први јечмови пали су и дају средњи принос.

Дувани су сви расађени по погодном времену и за сада добро напредују.

Берба „катрана" (сиров опијум) са мака отпочета је; али, као што је било предвиђено у априлу, даје слаб принос. И тако слаб принос непрестано је још у опасности од несталног кишовитог времена, јер га изненадна киша при берби, може још спрати (и умањити).

Виногради су свуд добро заметнули плод и обећавају, за сада, богату бербу, но периоспорна зараза, својим доцнијим развићем може је делимично одвести у питање.

Воће је одлично родило нарочито се јавља са свих страна о необичном роду ораха.

Ливаде се косе и сено скупља; али је принос сена већином слаб. У свима југо-источним окрузима сена неће бити ни ове као и ранијих година у довољној количини за домаћу употребу; али ће зато на Косову и окрузима северозападно од Шаре бити доста и доброг сена на продају.

У току месеца маја основана су бачила по планинским суватама, које су тек почетком месеца почеле да се чисте од снега. Прерађени млечни производи (масло, фурда и кашкаваљ) силазе већ на оближња тржишта.

Производња мехурака од свилобуба за курситну продају развијена је само у тиквешком округу. Овогодишња производња цени се по 400.000 кгр. сирових мехурака. Главно је тржиште Ђевђелија, мање Дојран.

Градинарски баштенски усеви, услед јаке суше и припеке у прошлом месецу, задоцнили су ове године и разно поврће се на скопљанској пијаци доцкан јавило. При крају маја појавио се и црвени патлиџан, донесен из Велеса и других јужних места.

Градобитине било је у месецу мају у окрузима кумановском, брегалничком, звечанском, рашком и битољском; али је већу штету нанео усевима само град од 29 маја и то у окрузима кумановском и брегалничком, укупна штета цени се на 400.000 динара.

25. маја јака слана уништила је у Сјеници кукуруз и пасуљ, сејани ради пробе.

Периоспора појавила се већ око Дебра и по окрузима кумановском и битољском.

У округу звечанском било је гусеница „Прстенка" (кукавчија суза), а у округу косовском „Глоговца" али, изгледа без велике штете по род воћака.

Крупна стока се по негде добро поправила, али је у већини још мршава — слаба. Ситна стока (овце) је делимично изашла на бачила, делимично се прихрањује на слабо издашним утринама и пустим земљиштима. Пчеле су имале погодно време за ројење. Изведена млада пилад доносе се већ на трг.

Стање летине на крају месеца маја за поједине округе овако је:

1. *Битољски округ.*

Стрмни усеви местимично добри. Озими јечмови стигли за жетву и има их доста пожетих. Окопавање одлично због довољних киша у другој половини маја. Ливаде осредње, местимично због суше у априлу; већина ливада покошена је.

2. *Брегалнички округ.*

Стрмни усеви због суше у априлу и мају нису најбољи. Сем јечма, који је дао 800—1000 кгр. по хектару, од осталих стрмнина очекује се слаб принос. Кукуруз, за сада, врло добар; прашење извршено. Пиринач одлично изглед. Мак због пролетњих суша није најбољи; принос опијума је слаб. Дуван одлично напредује, нарочито од последњих киша од 25 и 26 маја. Ливаде слабе; даће квалитет али не и квантитет сена. Виногради одлично понели, сем напуштених од стране избеглих Турака. Шљива, ораха и другог воћа биће много.

3. *Звечански округ.*

Мајске кише веома повољно утицале на све усеве. Жетва и берба биће одлична. Стрмна жита, нарочито пшеница на места рђава, а воће у срезу митровичком оштетила је мало гусеница „Прстенка". Стока се на пашњацима нагло поправља.

4. *Косовски округ.*

Стрмна жита обећавају добар принос. Кукуруз раније посејан добро напредује. Воће одлично, нарочито шљиве. Виногради имају доста рода. Градинарски усеви одлачни. Домаћа стока у снази је здрава; живина одлично напредује. Пчеле су имале довољно паше и почеле да се роје.

5. *Кумановски округ.*

Стрмни осеви делимично добро напредују. Срез кратовски доста рђаво. Кукурузи местимично доста рђаво; а рани су одлични. Друго прашење мака свршено и берба катрана (смоле) отпочела, овогодишњи принос слаб због пролећних суша. Дуван се још расађује; ранији већ праше. Стока крупна и ситна нагло се поправља; стрижа оваца завршена; живина здрава и напредна.

6. *Охридски округ.*

Озими усеви (раж, пшеница и јечам) класали су; делимично по равницама добри су; иначе слаби. На више места јечмови жутнули и жетва се очекује. Пролетњи стрмни усеви слаби; жетва кукуруза још и данас није довршена. Трава доста добра, кошење почето, а око Дебра има и сена. Виногради веома добро изгледају, али им прети периоспора око Дебра се већ појавила. Од воћа, орах огромно понео; трешања има ванредних врста и сад сазревају. Стока је доста слаба, јер не налази довољно хране по пашњацима.

7. *Призренски округ.*

Стрмни усеви добро напредују; добра се жетва очекује. Кукуруз добро напредује и прашење се завршује. Траве довољно; косидба отпочела. Сва стока и живина добро се храни и здрава је. Пчеле се роје и имају довољно паше.

8. *Рашка округ.*

Озими и пролетњи стрмни усеви одлично напредују; озими тек процветали. Кукурузи врло добри. Шљивари обећавају обилну бербу. Ливаде покошене, дале довољно сена. Стање домаће стоке повољно, јер има довољно паше; живина напредује а пчеле се роје.

9. *Скопски округ.*

Стрмни усеви обећавају много бољу жетву на узвишенијим положајима, но по равницама; жетва јечма почела 24 маја. Кукурузи добро напредују; раније сејани, због суше пресејавани. Мак због пролетње суше слаб и не обећава добар принос. Дуван већ сав засађен и где-где се већ праши. Кестен и орах добро понели. Ливаде слабе, али у „Блатији" кошење и прикупљање сена почело.

10. *Тетовски округ.*

Стрмни усеви делимично добри, делимично рђави; пшеница искласала и сада је у цвету, али страда од рђе; јечмови су у пуном зрењу; раж у цвету; овас још није класао. Кукуруз сав изникао и снажно напредује; има га доста опрашеног. Градинарски усеви врло добри. Ливада има врло мало, већином слабе са ретком травом Сувати се сада ослобођавају снега и вегитација кренула. Саса, љутић и јагорчевина тек сад цветају. Бачила су основана и производи: масло, урда, сир и мућеница силазе на тржиште. Од воћака ораси су понели огроман род; јабуке ће страдати доста од крваве ваши. Домаћа стока доста слаба, јер налази мало хране на пашњацима и утринама. Музна стока је на суватима. Пчеларство није довољно развијено.

11. *Тиквешки округ.*

Стрмна жита због суше су заостала, али је зрно ипак једро. Јечмови у срезу дојранском и ђевђелијском већ пожњевени а у неготинском се жању; пшеница и раж већ стижу. Кукуруза доста ове године посејано, на местима где је мак због суше пропао, мајска киша добро је извукла кукуруз, који се сад већ и огрће. Макови су стали за бербу опијума, али ће принос бити слаб, нарочито са пролећних макова, који су од суше страдали. Ливада има мало и то слабих; паше у мају било је довољно. Виногради су процветали под врло добрим околностима и очекује се врло добар принос грожђа: лачење и прашење довршено: периоспоре нема. Свиларство, једна од најзнатнијих пољопривредних грана у округу, ове године је одлично прошло: болести није било ни на дудовима, ни на бубама, укупна производња сирсвих мехурака предвиђа се на 400.000 кгр. већи део свилобуби је завијен а остало је сада у завијању.

12. *Округ пријепољски.*

Нема извешћа.

КИ. П. Бр. 783. од пољопривредног испектората Министарства Народне Привреде, 10 јуна 1914. у Скопљу.

ПОСЛЕ АТЕНТАТА.

(Извештаји Српског Пресбироа)

Како мисле у Паризу.

Париз, 19. јуна.

У овдашњим политичким круговима не верују да ће доћи до озбиљнијег сукоба између Србије и Аустрије. Што се пак тиче кампање аустро-немачке штампе, поменути кругови изјављују, да је европско јавно мњење на те кампање већ толико свикло, да у последње време сматра, да је општи мир потпуно безопасан.

„Ле Радикал" у свом чланку између осталог каже, да пошто је сада у Босни проглашено опсадно стање, то би одговорност аустријске владе била велика ако не успе и сада да поврати мир и даде заштиту српском елементу, који је невино пострадао, и не да му праведну оштету за упропашћена имања приликом последњих демонстрација.

Цар Виљем посетиће аустријског цара.

Беч, 19. јуна.

Цар Виљем ће ускоро отпутовати у Ишл да посети цара Франца Јосифа, и да му лично изјави своје саучешће.

Сахрана.

Беч, 20. јуна.

Цар је јутрос из Шенбруна дошао у Царски Двор у Бечу. Свет га је при пролазу акламовао.

Јутрос је у дворској цркви пролазило дефиловало више хиљада лица поред ковчега надвојводе и војвоткиње.

Из дворске цркве остаци надвојводе и војвоткиње биће вечерас пренесени на западну железничку станицу и сутра изјутра биће већ у Артштетену, где ће доћи најближа родбина покојних надвојводе и војвоткиње и после религиозне церемоније ковчези покојника биће смештени у гробницу двора Артштетенског.

Демонстрације пред српским посланством у Бечу.

Беч, 20. јуна.

Пред овдашњим српским посланством, синоћ су трајале манифестације против Срба све до пола један сат ноћу. Посланство и приватан стан српског посланика чува четвороструки кордон полицијске пешадије и коњице. Демонстранти су једном полицијском коњу избили око и навалили штаповима на полицију, али полиција је имала наредбу, да према демонстрантима поступа што пажљивије, и да избегава свако крвопролиће.

Све полицијске мере за заштиту српског посланства и његова стана остају и даље у снази.

Саучешће цара Виљема.

Беч, 20. јуна.

Цар Виљем упутио је адмиралу Хаусу, шефу аустро-угарске марине, депешу у којој изражава нарочито саучешће и симпатију поводом смрти адмирала Фрање Фердинанда. Цар је додао: „Знам како је јако срце његово куцало за флотом и колико је он за њу урадио, али исто тако имам поверења да ће дух његов продужити да живи у официрима и људству аустро-угарске марине. Моја флота са мном заједно оплакује адмирала, који је био и њен пријатељ".

Адмирал Хаус одговорио је благодарећи, па је још додао: „речи цареве за нас су права утеха и подстрек за продужење рада".

Опело у дворској цркви.

Беч, 20. јуна

Јуче по подне извршено је у дворској цркви опело посмртних остатака надвојводе Фрање Фердинанда и војвоткиње Хоенберг. Опелу су присуствовали: Цар, надвојводе, надвојвоткиње, чланови породице, војвоткиње Хоенберг, министри, председници Скупштине и Горњег Дома са изасланствима оба Дома, дипломатски кор, представници страних владаоца и државних поглавара, многобројни изасланици пукова, многобројни високодостојници дворски и државни, генералитет, председници бечке будимпештанске и загребачке општине са општинским изасланствима. Сви су били јако узбуђени при уласку царевом у капелу. Кардинал Пифл чинодејствао је при опелу. Церемонија је учинила дубок утисак на све присутне, који су задржавали сузе и јецање. По завршеној церемонији, капела је затворена и цар се вратио у Шенбрун, бурно акламован од огромне масе света. И надвојвода Карло Фрања Јосиф такође је бурно акламован.

Истрага против бечких студената Срба.

Беч, 20. јуна.

Овамо је дошао бечки комесар Скубек из Љубљане, да узме учешћа у ислеђењу над српским ђацима. Полиција је претресла станове многобројних српских

ђака и два ђака ухапсила, али их је опет пустила.

Будимпешта, 18. јуна.

Угарски Телеграфски Биро јавља: Хрватски посланик Душан Поповић изјавио је поводом последњих догађаја у хрватском Сабору, да је правашка странка држала, да је дошао тренутак да се објави грађански рат Србима. У интересу је монархије да се нарочито нагласи верност Срба према династији и монархији док против правашка странка хоће да изазове противан утисак, спречавајући председника Медаковића, цењеног шефа коалиције, да држи некролог само зато што је Србин, а против требало би да се сви радују што из уста једнога Србина чују срдачне манифестације.

Што се пак тиче браће Прибићевића, треба напоменути да је Светозар Прибићевић показао за време од много година да је реалан политичар и унионист. Он је већ доста претрпео што има брата официра у српској војсци, али ипак зато не може се против њега ништа навести што би га чинило немогућим као реалног политичара и унионисту.

Сахрана.

Беч, 21. јуна.

Деца надвојводе Фрање Фердинанда стигла су јуче по подне из Хлумеца и одмах су отишла у дворску капелу да се моле Богу крај мртвачких ковчега својих родитеља. Синоћ у 10 сати отатци надводе и војвоткиње, после благослова дворског свештеника, стављени су на мртвачка кола ради преноса на западну жељезничку станицу. По налогу царевом трупе бечког гарнизона постројене су у дупли шпалир дуж целога пута од двора до западне жељезничке станице. Огромна маса света заузела је тротоаре позади трупа и исто тако и мн ге корпорације са заставама биле су постројене. Свуда где је поворка прошла трупе су одале последњу почаст спуштајући заставе превучене црним крепом уз лупу добоша. Свет је при пролазу мртвачких кола скидао капе и молио се Богу а многи су плакали и јецали. Поворка је стигла на жељезничку станицу у 10 сати и 45 минути вече. На станици су били надвојвода: Карло Фрања Јосиф. Петар Фердинанд, Јозеф Фердинанд, Леополд Салватор, Фрања Салватор, Фридрих Карло, Стеван Евген Карло, Алберт Јосиф и принц Август Леополд од Сакс-Кобурга, затим генералитет, министар војни и виши официри. После поновног благослова мртвачки сандуци пренесени су у воз и воз се кренуо у 10 сати и 55 минути ноћу.

Надвојвода Карло Фрања Јосиф и при одласку и при повратку са станице поздрављен је врло симпатично од многобројне масе света.

Кад се поворка разишла, руља око 3000 покушала је да оде да демонстрира пред српско посланство, али је полиција препречила приступе посланству и демонстранти су се убрзо разишли.

Неистине о исказима атентатора.

Новосадска „Застава“, која има могућности, да проверава истинитост сарајевских вести, које доносе бечки и пештански листови пише ово:

„Исто тако лажне су вести које су пронели „Аз Ешт“ и други листови, да су Чабриновић и Принчип оптужили Милана Прибићевића за сарајевски атентат. Те вести протурају пештански детективи, *који силом хоће да стеку себи заслуга* **и да умешају Србију**. Председник суда у Сарајеву забранио им је, *да одлазе Принчипу, јер су му* **пекли ране лаписом** *да би искамцили признање о Милану Прибићевићу и Србији.*

„Потврђује се, да су Принчипа тукли и злостављали, кад су га ухватили и да је ужасно озлеђен. Принчип је наводно рекао, да је новац и бомбу добио од једног богатог трговца у Београду и да је рекао, да се не боји смрти и да је начисто с тим, да ће бити обешен. Атентат је пре 6 недеља закључен. Франца Фердинанда убио је, јер је он хтео да окупира Србију. Али из Сарајева поручују, да су *лажне све вести*, које се односе на исказ Чабрине и Принчипа. *Обојица гладују у* **затвору и неће да приме никакву храну**“.

ДОГАЂАЈИ НА БАЛКАНУ

(Извештај Српског Пресбиро-а)

Миридити и Малисори пљачкају и убијају по Драчу.

Драч, 19. јуна.

Прошла ноћ и данашњи дан прошли су на миру. Служба сигурности је повећана услед крађа и обијања извршених у околини вароши и у самој вароши од Малисора и Миридита који се овде налазе.

Кнез је одредио један милион динара са образовање страначке легије, која ће се састојати из пешадије, коњице и артиљерије.

Пренк Биб Доде намерава да ових дана дође у Драч, да лично понуди кнезу, да поново иде против устаника са његовим људима, који се скупљају око Љеша.

Енглески новинар Дел из редакције лондонског „Дели Цитизна“, кога су пре три недеље при његовом путу по унутрашњости Албаније заробили устаници у близини Елбасана, доведен је јуче неповређен из Шијака у Драч.

Сигурне вести гласе, да је избио неспоразум у устаничком логору и да су око 1000 устаника вратили се на своја огњишта. Услед несугласица ономад је дошло до међусобне борбе између устаника, те је погинуло њих петнаест.

Ахмет беј Мати још се непрестано налази у Кроји.

Грчка флота.

Атина, 20. јуна.

Грчка Народна Банка предала је данас телеграфом у Вашингтону Сједињеним Државама суму од 12 милиона и 600 хиљада долара као цену за две оклопњаче.

Извештаји из Рима да тобож епирске трупе наступају на север нетачна је. Мора да постоји забуна јер Епирци не наступају већ то чине арбанашки устаници.

Бугарско-румунски погранични сукоб.

Софија, 21. јуна.

Бугарска Телеграфска Агенција јавља да је министарство спољних послова предало румунском посланству вербалну ноту, којом се поред изјаве сажаљења за несрећни догађај на граници извештава посланство, да је бугарска влада готова да одреди у споразуму са румунском владом, чланове мешовите комисије, која ће извршити истрагу на лицу места и утврдити до кога има одговорности.

Грчка марина.

Вашингтон, 20. јуна.

Оклопњача „Мен“ добила је налог да оде 8. јула по новом у Неаполь, где ће узети на брод послугу оклопњаче „Идахо“, која ће се предати Грчкој. Оклопњача „Мисисипи“ предаће се Грчкој идуће недеље. Америчко министарство марине примиће сутра чек од 12 милиона долара као цену за обе ратне лађе.

Буџетска дебата у бугарском Собрању.

Софија, 20. јуна.

Собрање је отпочело дебату о буџету. Министар финансија изнео је непрекидни економски напредак земље, којим се повећава народно богатство. Добруџа је давала годишње прихода 75 милиона од којих 47 милиона долази на земаљске производе, али ће 28.000 кв. км. нових територија дати огромне приходе, који ће у будуће бити још и већи.

Буџет достиже суму од 250 милиона са повишењем од 60 милиона, потребних за неопходно покриће трошкова нових територија, потребе војске и најзад за управу државних дугова које консолидовани дуг износи до 627 милиона. Држава сем тога дугује за 123 милиона бонова државног трезора, пласираних у Паризу, Бечу и Петрограду и 151 милион реквизиционог дуга. Министар упоређује Бугарску са Србијом и Грчком, којих је економска моћ несрављено слабија а имају много веће дугове. Министар је завршио свој говор са вером у будућност земље.

Грчко-бугарски односи.

Софија, 20. јуна.

Бугарска Телеграфска Агенција вели: Поводом жаљења које су се појавиле у атинској штампи односно тобожњег гоњења Грка у Бугарској, изјављује се са надлежног места да бугарска влада и бугарско јавно мишљење примају са радошћу овлашћену изјаву, да ће бугарски елеменат у грчкој Мађедонији бити подвргнут истом онаком поступању каквом је подвргнут и елеменат грчки у Бугарској.

Иста штампа јавља о активној припреми Бугарске за рат а нарочито у Тракији. Изгледа да у томе има забуне јер се војни транспорти и други радови у Тракији врши ради образовања војних магацина, који се установљавају услед најновијих стварања јегејских пешадијских дивизија.

СМОТРА ЛИСТОВА.

Страховити дани у Сарајеву.

Нарочити извештај новосадске „Заставе“.

Сарајево, 17. јуна.

Нема тога пера, које је у стању описати све оно што се догодило у Сарајеву у понедељак, када је разбојничка и пљачкашка руља анационалних „Турака“ палила и жарила по Сарајеву, немилице рушећи српске домове, српске радње, дућане, фирме, трговине, друштва итд. Догодило се оно исто, што и у Загребу г. 1902., или у Књажевцу, када су га Бугари посетили.

Кривити цео српски народ због атентата могу само покварени људи. Што је народ крив за злочиначке испаде појединих анархистичких елемената, који су се сами одвојили од велике народне заједнице? Али то врло добро знају *аранжери* ових срамотних дивљаштава, којима нема примера у историји. Јер банда се састојала из најгорег друштвеног олоша (лиске), којима се придружио по који франковачки ђачић. То је била *плаћена руља* (која се јавно хвалила да добија дневно по 5 круна), која је требала да покаже неко лажно „огорчење“ против невиних Срба, под заштитом полиције, која је мирно гледала како она зликовачка разбојничка банда пуних 8 сати (од 10 у јутро до 6 по подне) у сред бела дана, пред очима војске и полиције уништава српску својину, пљачка невине Србе, упропашћује све српске установе...

Оваких догађаја није никад било под турском царевином. И за турског времена наша имовина била је сигурнија.

Да вам покажем бледу и непотпуну слику оног — вартоломејског дана 16. јуна 1914., који ће остати вечити жиг срамоте на челу оних, који су удесили ову страховиту пљачку против невиних Срба и њихове имовине.

Несретни атентат, који сви Срби осуђују и жале, догодио се у 11 сати у недељу. Цео дан прошао је мирно, само су нека дечурлија у ноћи полупали прозоре на „Српској Ријечи“ и „хотел Европи“ (својина г. Гл. Јефтановића). У понедељак у јутро рано почеше да се купе неки мрачни типови, који се никада не виђају у Сарајеву, у друштву с неким агентима сарајевске полиције. Требало је стварати расположење код тих анационалних „Турака“ а светити Куманово и Скопље под фирмом огорчења. Као да ова банда има неких осећања осим крволочног инстинкта за убијањем, пљачкањем и крађом? Да буде комедија већа, а „огорчење“ оправданије, требала им је хрватска фирма. Јадно хрватско име, где га све неће употребити! Манифестација имала је да носи обележје „муслиманско хрватског народног огорчења“ и тако силног народног „покрета“, који чак ни полиција (у Сарајеву има око 550 полицајаца јавних и тајних, дакле више, него „демонстраната“) није у стању да задржи!

Страшно и невероватно! „Демонстраната“ је било свега скупа с децом око 500, а број сарајевске полиције, која је иначе веома добро дресирана, са детективима износи 550! Јесте, али требало је показати оним горе, да ово силно „огорчење“ оправда њихову неспособност, да их не отпусте из службе Требало је горе показати, *да су сви Срби криви*, јер ето, „народ“ је устао против њих. Ово је константовао муслимански лист „Муслиманска Слога“ (орган муслиманске самосталне опозиције) и – био је заплењен... Ово је опште мишљење свих поштених људи, који се гнушају и стиде, да се овака разбојничка пљачка могла догодити под Аустријом, када се ни за турског времена није никада овако нешто догодило. Али они који пропадају, хтели су се на овако људождерски начин осветити невиним Србима.

Нарочито оглашујемо: међу „демонстрантима“ апсолутно није било грађана ни школованих, ни уопште писмених људи, осим појединог ђака Хрвата који је невин забасао.

Парола је била: *Радите све само не убијајте.*

* * *

И тако је било. Разбојничка руља у чакширама, с ножевима (и то касапским) са тешким гвозденим моткама и коцима, оборужана револверима, кретала се у 3—4 одељења од 50—100 њих на посао. Да се пред властима осигурају, клицали су владару и Потјореку, али много више: Доле Срби, доле Србија, доле краљ опанчарски

Петар, доле Власи, на вешала с њима.. Ј... матер влашку, има ли где Влаха да их вешамо..." Ова је руља кренула најпре пред уредништво „Српске Ријечи", јер оно им је највећи трн у оку. Али чланови уредништва били су на окупу и са радницима из штампарије хтели су да одоране „Српску Ријеч"; али банда се задовољила само са неколико погрда и пошто се извикала удаљила се.

Разбојничка банда, жедна крви и пљачке, све је расла и поткрепљена добро вином и ракијом пређе на посао. Немогуће нам је описати она дивљаштва, која не чини ни непријатељска војска, која освоји један град. Тако су пљачкали Хуни, Монголи и Турци. Нама се коса јежи, перо нам дрхће у руци, а сузе навиру на очи.

Ова разбојничка банда разрушила је све српске радње и споља и изнутра; навалила је на све српске куће и у сред белог дана све је уништила, исекла на парчад, разлупала и бацала кроз прозор. Фино посуђе, сребро, злато, ормани, кревети, кухињско посуђе, постеље, јастуци, огледала.... све, ама све је разлупано, уништено, исечено, бачено кроз прозор на сокак. У кућама српским није остало камена на камену. Ни једно једино стакленце, ни једна чаша, ни једно једино парче намештаја није остало поштеђено. Богате српске куће, Јефтановића, Прњатовића, Деспића, чији кућни намештај вреди преко 100 хиљада круна све, — све уништила, опљачкала и покрала разбојничка банда. Са тешким гвозденим тољагама обијали су касе, отварали бурад, да пусте вино и пиво, опљачкали су подруме, пљачкали су пред невином децом и пред болесницима; разваљивали су сиротињске домове.

Овде и памет и перо стаје.

Ко се није опирао само је опљачкан и покраден, а ко се бранио тај је премлаћен. Јаук, плач, лелек на све стране. Језива страхота свакога хвата. Сва је српска имовина уништена. Уништено је око двадесет милиона круна... уништен је сваки српски дућан, свака радња, једном речи, све. Људи данас немају кошуље да је обуку, немају одела, немају где да спавају, немају на чему да кувају, немају новаца, немају ништа осим гола живота... Ово је страховита истина, грозна, језовита. Јуче богати трговци данас плачу као мала деца, јер су постали прави просјаци, ништа немају; занатлије наше сасвим су упропашћени и нема им спаса; отимали су новце, тепелуке с бисерима, све старинске наките, који се чувају још од пре турског времена, понос и дику босанских старина, све је то разбојничка банда опљачкала, покрала, а што није могла покрасти уништила,

Србину кројачу Душану Бесаровићу из кројачке радње све су избацили штофове исекли, цео намештај избацили. Имућан човек данас је просјак. Бирташу Марку Катићу обили су касу и украли 7200 круна и све, па чак и хотелске гвоздене кревете су демолирали и упропастили. Само Глигорије Јефтановић, оштећен је за преко пола милиона; Сима Прњановић сам преко 150.000, Деспићи 100.000, Ацо Јефтановић Капић преко 50.000. Страшне ствари. Т говцу Капићу уништено је све на сат после проглашења преког суда...

А српске установе?

Данас нема у Сарајеву ни једне српске установе.

„Српска Ријеч" и њена штампарија, потпуно су уништене, није ништа остало ни у штампарији ни у уредништву. Све, ама све до најмање хартије и до пера, све је потпуно уништено и бачено на сокак. У уредништву остадоше само голи зидови, ниједне друге ствари нема сада тамо. Штета се цени на 100.000. „Српска Ријеч" не може излазити јер јој је све уништено и демолирано, а уредник Степо Кобасица рањен по глави. Друштво „Просвета" потпуно је демолирано и уништено, и ту износи штета око 100.000 Велики Управни Просветни Савет сав уништен, тако исто и раскошне просторије „Српског Клуба", чији је намештај од 20.000 круна сав упропаштен. Упропашћено је српско певачко друштво „Слога", српска школа основна и виша, сва је разрушена а тако исто митрополија српска. Једино је неким чудним случајем остао поштеђен „Народ" и његова штампарија. Све је друго уништено. „Српска Ријеч", „Огаџбина", „Звоно" не може излазити више. Све је једна рушевина, један плач једна језовита слика, која се не може, описати. Они који су се покушали бранити, ти су премлаћени! број рањених Срба рачуна се на стотине, само се не смеју пријавити.

Срби, и ако је проглашен преки суд, не смеју на поље — јер немају поверења ни у власти. Страни новинари непрестано стижу овамо и шаљу фотографије страхота оних, који су на овај начин „осветили Куманово и Скопље". Страни консули (осим руског, који болује већ 10 година), шаљу извештаје својим владама, а Срби, њих 9000, не знају шта их сутра чека.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ.

Добротвори и Утемељачи „Ваљев. Трг. Омладине".

Г. Никола А. Јовановић, трг. овд., изволео је уписати за члана Добротвора нашег Удружења свога рано преминулог сина Александра Н. Јовановића са улогом 100·— дин. Покојном Александру вечан помен међу нама а г. Николи срдачна хвала на положеном улогу.

Г.г. Стана и Крста Крстић, пешад мајор, уписали су свога рано преминулог сина Милорада, ученика VI разреда гимназије, за члана утемељача нашег Удружења са улогом 60·— дин. Почив. Милораду вечан помен међу нама а г.г. Крстићу велика хвала на положеном улогу.

Имена преминулих чланова остаће вечито забележена у млађим нараштајима нашег Удружења.

Српски посланик у Букурешту.

Краљ је данас примио у аудијенцију српског посланика Ристића, који је предао Краљу своја опозивна писма.

Мост на Дунаву.

Г. Ангелеску, румунски министар грађевина, и српски посланик у Букурешту били су у Циганашу, ради избора места за подизање моста преко Дунава.

Питомци Војне Академије.

У нижу школу Војне Академије ове године примиће се до 200 питомаца.

Монополски указ.

Њ. К. В. Престолонаследник Александар потписао је већи указ о постављењу, унапређењу и размештају чиновника у Управи Државних Монопола.

Порезнички указ.

Потписан је указ, којим су г.г. Ж. Рашковић, Риста Стевановић и Велимир Црноглавац, порезници, стављени у пензију.

Промена фирме.

Из наше старе признате трговачке фирме *Азриел и Марковић*, која под овим именом постоји има већ пуне 22 године, иступио је ових дана — жељан пуно заслуженог одмора после непрекидног рада у трговини од 45 година први члан г. Соломон Ј. Азриел, а фирма је прешла са свом активом и пасивом на другог члана г. Косту М. Марковића. Г. Марковић ће продужити радњу у истом правцу без икаквих промена под својом фирмом.

Желимо новој фирми обилна успеха у раду.

Самоуправни инжињер.

Ваљевском окружном одбору потребан је самоуправни инжињер. Плата је до 6.000 динара и додатак за путовање 1200 динара. Рок пријаве је до 1. јула ове године.

Свршетак испита у Трговачкој Школи Београдске Трговачке Омладине.

Данас пре подне завршују се испити у школи нашег Удружења.

Ученици полажу из ових предмета: Немачког језика и Грађанског права.

За чланове испитног одбора одређена су ова господа; Милош Туцаковић, директор Трговачке Банке у пенз. Михаило Кандић трг. Чедомир Давидовић трг. и Сава Павловић трг.

Испити почињу тачно у 8 часова пре подне.

Дар ученицима.

Г. Божа Вучковић, управник грађанске штедионице, изволео је послати нам 8 комада књига „Срби и Бугари" да их као његов дар употребимо за награђивање одличних и врло добрих ученика Трговачке Школе нашега Удружења.

Г. Вучковићу изјављујемо топлу захвалност на пажњи.

Демонстрације у Бечу.

„Фремденблат" пише: На жалост, синоћ су се поновиле манифестације пред српским посланством. И ако је полиција предузела све нужне мере и заузела приступе у улицу где се налази посланство, манифестанти су дошли у много већем броју и силом покушали да уђу у Пауланер гасе тако, да је полиција морала да издржи формални напад манифестаната. За жаљење је што се бол становништва на овај начин изражава а нарочито од стране Бечлија, који су увек били резервисани и строго одржавали дисциплину. Надати се да ће се и код њих мир и хладнокрвност повратити и да се нереди више неће поновити.

Збор Пољопривредног Друштва.

На основу члана 45. става првог и става другог истог члана Правила Српског Пољопривредног Друштва одржаће се на дан 7 јула ове године збор Пољопривредног Друштва.

Венчање.

Г. Радомир Н. Леви, трг. и редован члан нашег Удружења венчаће се данас у три ипо часа по подне у синагози „Бет Израел" са госпођицом Софијом кћерју г. Хајима С. Коена, трг. овд. Наша честитања.

Трговина, Привреда, Финансије.

Шљиварским трговцима.

Економ среза косаничког послао нам је овај извештај о шљиварском раду свога среза, те га, по све важна, достављамо свим интересованим до знања: „срез косанички (округ топлички) обећава према досадањем стању ове године обилну бербу шљива врло доброг квалитета. Шљива за извоз овај срез може да да око 400—600 вагона ове године.

Како се у овим крајевима досада нису сушиле шљиве, нити кувао пекмез, јер их је увек мало било, то се ова година нарочито препоручује шљиварским трговцима и пекмезарима.

Њима као интересованим ставља се још до знања, да је цена дрвима на куршумлијској пијаци 3—4 дин. за 1 м. к.. подвоз од Куршумлије до жељезничке станице Ниш 2 дин. по 100 кгр.; путови су у срезу врло добри.

Сем тога важно је знати, да се на куршумлиску пијацу сем шљива овога среза (косаничког) довозе још у знатним количинама шљиве из среза лабског округа приштинског, где је ове године шљива такође врло добро понела. Путови овога среза су такође врло добри.

Поред богате бербе шљива овај срез (лабски) имаће ове године и јабука врло доброг квалитета,од којих се могу извести приличне количине.

Све се ово доставља шљиварским трговцима да се за времена заинтересују овим крајем, јер су овамошњи људи по све сиротни, да би се могли сами упустити у ову трговину. Радне снаге такође има доста.

ТЕЛЕГРАМИ

(Извештаји Српског Преобироа)

Лондон, 20. јуна. — Умро је Јосиф Чемберлен.

Мексико, 20. јуна. — Немачки каблограм јавља, да је конференција за мир у Нијагара Фалу потписала завршни протокол о миру. Дипломатски односи са Сједињеним Државама биће одмах обновљени. Сједињене Америчке Државе одустају од тражења ратне накнаде и од свију других задовољена. Хуерта ће дати оставку. Вера-Круц остаће за време дефакто под Американцима.

Букурешт, 21. јуна. — Скупштина је изгласала одговор на Престону Беседу са 93 противу 6 гласова.

Париз, 21. јуна. Сенат је усвојио са 230 противу 54 гласа, члан 7. финансијског закона, којим се утврђује принцип опште порезе на приход.

Неапољ, 21. јуна. — Есад паша сутра путује у Париз.

Берлин, 21. јуна. — Тврди се да ће цар Виљем у понедеоник отпутовати у скандинавске земље.

Беч, 21. јуна. — Туркан паша је овамо стигао.

Париз 20. јуна. — Јучерашња скупштинска седница била је врло жива. Усвојен је са 544 противу 16 гласова предлог Боноа, којим се утврђује решење Скупштине да изгласа изборну реформу, али одмах затим је решено, крај све опозиције пропорционалиста са 293 противу 254 гласа да се усвоји додатак Бретоновог предлога којим се специфише да реформе морају бити извршене од сједињене републиканске већине оба Дома. Затим је Скупштина са 323 противу 245 гласова изгласала други део предлога Боноа, који гласи, да ће се реформе извршити пропорционалним представништвом.

Рим, 20. јуна. — Одговарајући у Скупштини на једно питање, државни подсекретар министарства спољних послова Борсареји изјавио је да влада неће пропустити да потпомогне сваку озбиљну тежњу за развиће италијанске акције у Албанији, која и ако остаје слободна за активан рад свију цивилизованих народа, ипак је својом географском ситуацијом одређена да буде нарочито поље рада за Италију и суседну монархију.

Он је додао да се италијанско учено друштво труди да створи себи тачно идеју о средствима Албаније и о могућности њихове употребе, те ће италијанска влада указати сваку моралну помоћ тој иницијативи (одобравање).

Посланик Каркано предлаже да се примени краљев указ „о финансијским мерама“ до 30. јуна, 1915. године Овај предлог усвојила је Скупштина тајним гласањем са 209 противу 40 гласова и 58 отсутних посланика.

НАЈНОВИЈЕ.

Беч, 21. јуна.

Синоћ су се поновиле демонстрације пред српским посланством. Полиција је енергично растерала манифестанте. Напала их је неколико пута и више особа похапсила. Полиција је објавила, да ће, понови ли се демонстрација, најстроже поступити.

Праг, 21 јуна.

„Хлас Народа“ коментаришући коментаре београдске штампе о атентату у Сарајеву, енергично одбија лажне перфидије српских листова подбадача, а нарочито тврђење „Малог Журнала“, који описује да је вест о атентату у Сарајеву примљена хладно од Чеха у Прагу, па додаје, да лојалност чешког народа нема потребе да буде штићена од српских фанатика.

Праг. 21. јуна.

„Народни листи“ пишу: Бивши орган старочеха „Хлас Народа“ један од најмањих чешких листова који излази само у 800 примерака, објавио је после сарајевског атентата један чланак у коме оптужује званичну Србију, да је она била подстрекач и аутор тога атентата. **Тај чланак разликује се сасвим од остале штампе и сасвим је у противности са јавним мишљењем, које је осудило злочин, али се уздржало да говори о правом кривцу све док истрага не буде завршена и не види се ко је крив.** *Међутим тај чланак је службено распрострт у иностранству као мишљење чешког народа, а треба констатовати да мишљење „Хласа Народа“ није мишљење народа чешког већ је то мишљење једног малог листа, који је сада орган конзервативних великопоседника.*

Страна тржишта

Берлин, 19 јуна (**Трговинска агенција**)

Производи

Пшеница	Мрк.	20 60	— —·—
Раж	„	18·20	— 18 30
Овас	„	17 90	— 19·—
Јечам лак	„	14·40	— 14·70
„ тежак	„	14·80	— 15·20
Кукуруз	„	14·80	— 15 20
Пасуљ	„	25·—	— 25 55
Ораси	„	—·—	— —·—
Мекиње	„	11·—	— 11·50
Пшеница за Јули.		М. 20.45	— 20·55
„ Сеп.		„ 19·32	— 19·35
Раж „ Јули		„ 17·67	— 17·72
„ „ Сеп.		„ 16·46	— 165·0
Овас „ Јули		„ 17·10	— 17·17
„ „ Сеп.		„ 16·17	—·—
Кукуруз „ Јули		„ 14·10	—·—
„ „ Сеп.		„ 13·90	—·—

све франко Берлин царињено. Царину на 100 Кгр. плаћа:

Пшеница Мрк. 5·50, овас и раж Мрк. 5.—, јечам за пиво Мрк. 4·—, за храну Мрк. 1·60, кукуруз Мрк. 3·—, пасуљ и ораси Мрк. 2·—, мекиње слободне.

Живина. — Јаја

Кокошке старе комад Мрк· 1·50—1·70
„ I врста „ „ 1·50—1·70
„ II „ „ 1·10—1·20
Патке комад Мрк. 1.70—1·90
Гуске „ „ ·— ·—
Ћурке пар „ — ·—

Јаја I кош (60 ком). Мрк. 3·80—3·90
„ II „ 32·0—3·40

Франко Берлин. Царина се плаћа на живу живину Мрк. 4·— од % изузимајући гуске које су ослобођене царине.

Подвоз за ситну живину стаје по Мрк. 0·25 од комада, за гуске и ћурке по Мрк. 0·50 до 0·60 од комада.

Коже

Јагњеће ћа 90 кила Мрк. 200—210—
јагњеће I а 70 кила Мрк. 185 – 190—
јагњеће Ia 50 кила Мрк. 155 – 160—
јареће Мрк ———— од сто ком.
Овчије ——— од сто ком.

Коже не плаћају царину. Подвоз од Београда до Берлина стаје по Марака 650 од % килограма.

Домаћа тржишта

ПРОИЗВОДИ

Смедерево, 20 јуна (**Општински суд**)

	од д.	од п.	до д.	до п.
Пшенице	—	—	—	—
Кукуруз у зрну	10	—	12	60
„ у клипу	—	—	—	—
Јечма		—	—	—
Овса		—	—	
Ражи	—	—	—	—
Пасуља бела	12	—	14	
„ жута	—	—	—	—
Лука		20	—	60
Кромпира	-	20	—	30
Купуса	-	—	—	10
Грожђа свежег	—	—	—	—
Јабука	—	—	—	—
Крушака	—		—	—
Масла топљена	—	—	-	—
Кајмака	—	—		—
Сира	—	90	1	40
Сланине суве	—	—	1	60
Масти	—	—	1	60
Ораха	—	—		—
Меда	1	—	1	60
Воска		—	5	—
Лоја топљеног	1	20	1	60
Пекмеза	—	—	—	—
Шљива сувих	—	—	—	—
Вина бела	-	60	1	—
„ црна	—	60	1	—
Ракије меке	—	60	1	20
„ љуте	1	50	2	50
Сена		—		—
Кожа овчих пас	—	—	—	—
„ козјих	—	—	—	—
„ јагњећих	1	20	2	40
„ јарећих	1	60	2	40
Вуне пране	—	-	4	—
„ непране	—	—	1	70
Конопље		—	—	—
Јаја 100 ком.	5	—	6	—
Пилића 1 пар	1	20	3	—
Пловака „	1	20	3	—
Гусака „	1	20	3	—
Ћурака „	—	—	—	—
Месо говеђе	—	-	1	20
овче „	—	—	—	—
„ свињско	—	—	1	20
Говеда ж. м.	50	—	60	—
Свиње	75	—	80	—
Слама		—		—

На овдашњу пијацу сваког пазарног дана, а то је сваког четвртка, долази крупна, дебела рогата стока. Продаје се од 300 до 1200 дин. пар.

Огласе и рекламе за Француску, Енглеску, Белгију, Холандију, Швајцарску, и за њихове колоније „Трговински Гласник“ прима искључиво агенција за оглашавање

Жеп и Гило

у Паризу, улица Тетбу 80.

Les annonces et reclames des maisons francaises, anglaises, belges, hollandaises, suisses, et de leurs colonies pour le journal „Trgovinski Glasnik“ (Belgrad-Serbie) serbes reçues exclusivement par l' Agence de Publicitè

Jep & Guilhot

dont le siége est à Paris, 80 rue Taitbout.

Берзе

БЕОГРАДСКА БЕРЗА

од 21. јуна 1914 године

ВАЛУТЕ—НОВАЦ	КУРС за сребро прод.	за сребро понуда	за сребро тражња	за злато прод.	за злато понуда	за злато тражња
ЗЛАТНИК ДИН. 20						
Златник од 20 дин. највиши	20·45	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Златник од 20 дин. најнижи	20·43	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Златник од 20 дин. средњи	20.43	20·45	20·43	—·—	—·—	—·—
авг. сеп. о. г. п. и. у	—·—	·—	—·—			
РАЗНЕ МОНЕТЕ						
Круне највиши				—·—	—·—	—·—
Круне најнижи	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Круне средњи	106·40	106 60	106·40	—·—	—·—	—·—
Круне за сутра	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Круне злато	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Марке немачке	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Фунте енглеске	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Турске лире	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Француске новчанице	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
ДЕВИЗЕ						
ЧЕКОВИ И МЕНИЦЕ						
Беч по виђењу	106·45	106 47^5	106·40	—·—	—·—	—·—
„ 8 дана	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Пешта по виђењу	106·40	106·4_{75}	106·35	—·—	—·—	—·—
„ 8 дана	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Трст 8 дана	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Париз по виђењу	—·—	102·10	102·20	—·—	—·—	—·—
Лондон по виђењу	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Берлин по виђењу	—·—	125·60	125·40	—·—	—·—	—·—

	Продато по	Понуда по	Тражња по
Хартије од вредности			
Срп. Држ. хартије			
Утриј. 2% лозови с. ж.	—·—	120 —	116 —
„ „ б. ж.	—·—	—·—	—·—
Дунав. лоз. лозови с. ж.	—·—	30 —	28·—
„ „ „ б. ж.	—·—	—	—·—
Рента 4% од 1895. с. ж.	—·—	—·—	—·—
„ „ „ „ б. ж.	—·—	—·—	—·—
Фонд. 5% залога у зл.	—·—	99 —	97 —
„ 4½% зал. 1910 у зл.	—·—	—·—	—·—
Фонд 4½% обл. Ком.	—·—	—·—	—·—
Зајам од 1911. године	—·—	—·—	—·—
Монопол. 5% 1902. год.	—·—	—·—	—·—
Рента 4½% 1906 са ж.	—·—	—·—	—·—
„ „ б. ж.	—·—	—·—	—·—
„ „ 1909 са ж.	—·—	—·—	—·—
„ „ б. ж.	—·—	—·—	—·—
Акције Новчаних Завода у Београду:			
Емисионе банке		—·—	—·—
Прив. Народне Банке	—·—	—·—	1420
Банке:			
Београдске Банке	—·—	—·—	—·—
Београд. банке Меркур	—·—	—·—	—·—
Прометне Банке	—·—	—·—	—·—
Трговачке Банке	—·—	—·—	—·—
Грађанске Банке	—·—	—·—	—·—
Слобраћајне Банке	—·—	—·—	—·—
Колонијалне Банке	—·—	—·—	—·—
Есконтне „	—·—	—·—	—·—
Заложне „	—·—	—·—	—·—
Санатл. Кредитне Банке	—·—	—·—	—·—
Извозне „	—·—	144 —	140.—
Месарске „	—·—	—·—	—·—
И. Бошковића акц. друш.	—·—	—·—	—·—
Опш. Прив. Банке акције	—·—	150 —	140 —
Врачарске заложне	—·—	—·—	—·—
Савске	—·—	80 —	70 —
Грађ. Банке	—·—	150 —	140.—
Дунавске Банке	—·—	—·—	—·—
Српске Централне Банке	—·—	—·—	—·—
Дунав. Кредитног Завода	—·—	—·—	—·—
Задруге:			
Акције: Београд. Задруге	—·—	—·—	—·—
Врач. Задруге I и II кола	—·—	—·—	—·—
Палилулске Задруге	—·—	—·—	—·—
Штедионице:			
Акције:			
Врачарске Штедионице	—·—	—·—	—·—
Грађанске Штедионице	—·—	—·—	—·—
Палилулске Штедионице	—·—	—·—	—·—
Трговачке Штедионице	—·—	—·—	—·—
У унутрашњости			
Банке:			
Акције:			
Бољев. Привр. Банке	—·—	—·—	—·—
Јагод. Банке I и II кола	—·—	—·—	—·—
Ваљев. Трговачке Банке	—·—	125 —	120 —
Крег. Трговачке Банке	—·—	—·—	—·—
Крушевачке I и II кола	—·—	—·—	—·—
Младеновачке Банке	—·—	—·—	—·—
Млад. Трг. Кредит. Банке	—·—	—·—	—·—
Градиштанске	—·—	—·—	—·—
Нишке Трговачке Банке I	—·—	—·—	120 —
Окружне нишке Банке	—·—	115 —	105 —
Пожаревачке Трг. Банке	—·—	—·—	—·—
Прокупачке I кола	—·—	—·—	—·—
„ II „	—·—	—·—	—·—
Рачанске	—·—	—·—	130 —
Тимочке, Зајечар	—·—	—·—	—·—
Тимочке Банке II кола	—·—	—·—	—·—
Шумад Банке, Паланка	—·—	—·—	—·—

	Продато по	Понуда по	Тражња по
Задруге:			
Аранђеловачке Задруге	—·—	—·—	—·—
Ваљевске Задруге	—·—	—·—	85·—
Врањске Задруге	—·—	—·—	—·—
Драгачевске Задруге	—·—	—·—	—·—
Зајечарске „	—·—	—·—	90·—
Јасеничке „	—·—	—·—	—·—
Копаоничке „	—·—	—·—	—·—
Космајска, Сопот	—·—	—·—	—·—
Крушевачке „	—·—	—·—	165·—
Књажевачка I коло	—·—	55.—	53·—
„ II „	—·—	55·—	53·—
Младеновачке „	—·—	—·—	—·—
Нишке за међ. пом. и шт.	—·—	—·—	—·—
Нишке Српско-Јеврејске	—·—	—·—	—·—
Обреновачке Задруге	—·—	—·—	—·—
Окр. Задруге, Лазаревац	—·—	—·—	—·—
Пожаревачке I коло	—·—	—·—	130 —
Пожаревачке II коло	120·—	—·—	—·—
Прокупачка I коло	—·—	—·—	—·—
„ II и III	—·—	—·—	—·—
Ресавске Задруге	—·—	—·—	80·—
Рудничке „	—·—	—·—	—·—
Смедеревске Задруге	—·—	—·—	90·—
Топлачке Зад. I и II коло	—·—	—·—	—·—
„ „ III коло	—·—	—·—	—·—
Чачанске Задруге	—·—	—·—	—·—
Штедионице:			
Алексинач. Штедионице	—·—	—·—	—·—
Ваљевске „	—·—	—·—	—·—
Варваринске „	—·—	—·—	—·—
Врањ. Акц. Штедионице	—·—	—·—	—·—
Јагодинске I коло	—·—	—·—	130·—
„ II „	—·—	—·—	—·—
Књажевач. Штедионице	—·—	—·—	—·—
Краљ. Акц. „	—·—	—·—	—·—
Младен. Трг. „	—·—	—·—	—·—
Моравске „	—·—	70·—	50·—
Наталиначке „	—·—	—·—	—·—
Нишке акц. I коло	—·—	—·—	—·—
Нишке акц. II коло	—·—	—·—	—·—
Обреновачке „	—·—	—·—	—·—
Пожаревачке „	—·—	112·—	108
Рачанске I коло	—·—	—·—	—·—
Ресавска I коло	—·—	—·—	180·—
Ресавске II. „	—·—	—·—	110·—
Ужичке Грађанске „	—·—	—·—	—·—
Ћуприске I коло „	—·—	—·—	—·—
Ћуприске II коло „	—·—	—·—	—·—
Чачанске „	—·—	—·—	—·—
Удружења:			
Трстеничко Удружење	—·—	—·—	—·—
Кредитни завод:			
Крагујевачки	—·—	—·—	—·—
Разно:			
Бродар. Друш. акц. 6%	—·—	—·—	—·—
Грађевинарске „	—·—	—·—	—·—
Зајечар. инд. удр. П. Пив.	—·—	—·—	—·—
Планинско Друштво „	—·—	—·—	—·—
Акц. Кожарске Задруге	—·—	—·—	—·—
Летњак. акц. друш. I. к.	—·—	—·—	—·—
Лозови Црвеног Крста „	—·—	—·—	—·—
Првог акционар. млина	—·—	—·—	—·—
Рељска фабрика цемента	—·—	—·—	—·—
Срп. Акц. Др. за Ек. шума	—·—	—·—	—·—
Српска Фабрика Стакла	—·—	—·—	—·—
Угљени руди. „Стубица“	—·—	—·—	—·—
Ужич. А. Тк. Рад. I коло	—·—	—·—	—·—
Матаруга	—·—	—·—	—·—

СТРАНЕ БЕРЗЕ

НАРОЧИТИ ДНЕВНИ ТЕЛЕГРАФСКИ ИЗВЕШТАЈИ

БЕОГРАДСКОЈ БЕРЗИ

Беч, 20 јуна 1914 г.

Лондон	241·55
Берлин	117·77
Париз	96·—
Златник од 20 д.	19 21
2 од сто лутриски лоз	96 —
Дунавски лоз	25.

Берлин, јуна 191425

Златник 20 динара

Српска 4 од сто рента од 1895 г.	68.61
Монопол 4 и по од сто	69 61

Париз, 1914 г.

2 од сто лутриски лоз	80 45
4 од сто рента од 1895	477·—
Монопол. 5 од сто	419 —
4 и по од сто од 1906	414 —
4 и по од сто од 1909	—·—
Обвезнице Управе Фондова	89 40
5 од сто зајам 1913 г. г	

Издаје се под закуп

од 1. јула ове године **један велики плац** са три лица у улици Краља Александра ул. бр. 79., који је веома згодан за грађарске, дашчарске и дрварске радње, као и за већа индустриска предузећа. — За услове који су веома повољни упитати сопственика

Лазара Матића
дворског јорганџију
Телефон број 979.
1285 1—3

КОРЕСПОНДЕНТКИЊУ

потребује један велики завод у унутрашњости, која треба да зна српски, немачки и стенографију и да пише на машини. Понуде слати на поштански фах 236.
1236 1—3

Трговачки помоћник

из унутрашњости тражи место у каквој већој агро радњи, мануфактурне бранже. Стар 18 год. Вредан и поштен. Јавити се уредништву писмом под знаком Трг. помоћник. 1232 1—3

Ко штеди тај има

А највећу камату својим улагачима плаћа и даје фрај књижицу и марку

СРПСКА БАНКА
у Београду
у својој кући
504 26—60

ЖОЛИ

Важно за ДАМЕ

Вечите лепа и млада биће свака дама која се умива

„Jolly" сапуном

Средство за лепоту првог степена. Употребом овог сапуна постиже се више него ма којим кремом; јер „Jolly" сапун дејствује на лице боље него сви кремови, а садржи у себи и пудера, лечи пеге и лишаје и одржава вечиту нежност коже.

Употребљавају га у целом свету прве лепотице.

Цена је једној кутији са упутством за употребу 1.— динар.

Искључиву продају за Србију има

Петар Петровић и Беловић
БЕОГРАД

Препродавцима знатан рабат. 159 65—

Бакалска радња

лепо сортирана са добрим послом са капиталом у истој 4.000 дин. продаје се због другог посла.

Упитати **Божу Данића,** књижара — Београд. 1178 6—6

ОГЛАС

Част ми је известити г. г. трговце из Краљевине Србије, да изволе послати добивене авизе за рачунима за робу која се овде мора царинити да би избегли пенжарину.

Која је роба оптерећена са повуком мора се и новац са авизом и рачуном послати.

Смедереву.

С поштовањем
Милош М. Бојовић
спедитер
1290 11—15

ПРАВОГ ШВАЈЦАРСКОГ СИРА

ЕМЕНТАЛЕРА

УСЛЕД ВЕЛИКЕ ПОТРОШЊЕ УВЕК СВЕЖЕГ

САЛАМУ

прве врсте из најбољих домаћих фабрика. Препоручује и за унутрашњост шаље поштом уз доплату.

= Колонијално - деликатеска радња =

Браће С. Илића

БЕОГРАД — ТЕРАЗИЈЕ Телефон 469.
1068 12—12

Патроне револверске са оловном куглом: црногорске кал. 18 мм., централне кали. 12,9 мм. ит.д.

Патроне револверске са челичном куглом, као Бровнинг, Наган, Лебел, Велодог и т. д.

Муниција пушчана са црним барутом и бездимним као Прибодове, Маузерове, Манлихерове ит.д.

Калисле и сав ловачки прибор.

Револвера обичних и ратних, као Булдоци, Бровниг, Бајер, Наган, Маузер и т.д.

Пушке ловачке и убојне, 1-цевке и 2-цевке средњих и најфинијих врста.

Добија се у најбогатијем избору и по најповољнијим ценама у радњи

Јаков М. Алкалај, Београд

Телефон бр. 289. **Трговачка ул. бр. 3**
1064 5—10

- Најотменија марка -
ВИЛАГОШКОГ

Марти - Коњака

МЕДЕЦИНСКИ

и од лекара препоручен, као средство за јачање болесних црева и стомака, изнемоглости, грчева у стомаку, пребоја, грознице и туберкулозе. Одлично средство за породиље и оне који се опорављају.

1011 6—20

SALVATOR

подпетице од гуме јесу најбоље и најиздржљивије и могу се добити у свима кожарским, обућарским и нирнбершко - ситничар. радњама.

Велику продају има Акционарска Кожарска Задруга у Београду. 1348 27—52

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК ЗА СРБИЈУ

БРАЋА М. АЛКАЛАЈ, БЕОГРАД

ЛА-РИСИН КАПСУЛЕ

ЗАКОНОМ ЗАШТИЋЕНО

излечи за осам дана капавац (трипер) и сваку појаву

МУШКИХ и ЖЕНСКИХ БОЛЕСТИ

ЗА ЖЕЛУДАЦ САСВИМ НЕШКОДЉИВО

Ове су капсуле сасвим угодније и практичније за узимање него слични лекови из иностанства. Дејство ће вас зачудити. Првокласна стручна признања. Ево једног:

„Радо се одзивам вашем позиву да изјавим, да сам на више стотина болесника опробао **Ла-рисин капсуле** и уверио сам се у њихово изврсно дејство код *гонорое* (цурење), болести у бубрезима, бешики и мокраћној цеви. После најсавесније експериментације и *увек задовољавајућег успеха најтоплије препоручујем овај лек*".

Paris **M. Robert**

ЈЕДНА КУТИЈА СТАЈЕ 3 и по ДИНАРА.

Из унутрашњости треба послати **3·80** динара унапред на адресу: Дрогерији **„Гуслар"** Београд, па ћете добити препоручено.

Таксене марке не примамо.

ДЕПО ЗА СРБИЈУ ЈЕДИНО

Дрогерија „ГУСЛАР", Београд

1112 9—30

= БАЊА =
БАДЕН
КОД БЕЧА

ВРЛО РАДИОАКТИВНА. — У 1913. ГОДИНИ ИМАЛА 32366 ПОСЕТИЛАЦА.

Врло лековити сумпорни извори. Лечење блатом. Лечи костобољу, реуматизам- ишијас, ексудату, млитавост, невралију, скрофуле, коже болести, тровање крви. Лечење водом: извор Перегрина. Град. хотел „Херцегхоф" I реда. Тел. Топла вода, свет. сигнали, Налазе се прво кл. хотели, пансиони, ресторани и радње.

Сезона целе године 1101 4—10 **Проспек бесплатно**

Извешћа и проспекте шаље управа бањска — Баден

НОВО ОТВОРЕНА

ГРАЂЕВИНАРСКО - ДАШЧАРСКА и ДРВАРСКА РАДЊА

Ота Лоренца и Комп. у Београду

Милоша Великог 59 (Драгашевићева Башта) — Телефон 22—40

Препоручује г. г. грађевинарима, столарима и заинтересованој п. публици своје богато снабдевено стовариште

I-во класне потпуно суве грађе из Мађарске, као и I II III-ће класе српске грађе свију димензија.

Има стално на стовариштy велики избор сувих дасака **са нут и федером за патос мађарског порекла,** као и **облице, тесане** и **стругане гредице** за кровне конструкције и рагастове.

Цене су срачунате на минималну зараду!
1117 7—12

Ратнерове енглеске челичне касе

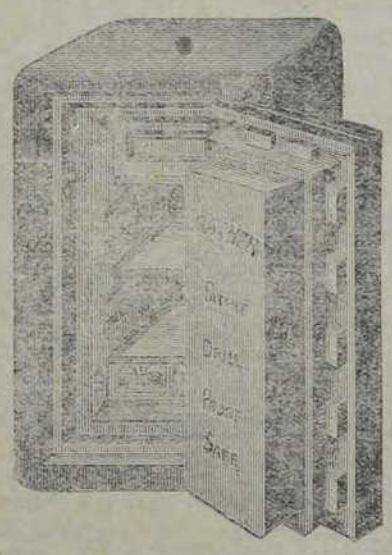

није до данас нико могао похарати, нити је њихова садржина икада пожаром оштећена.

И при недавно извршеној похари у гвожђарској радњи фирме Дим. Перовића, главна каса, која је из Ратнерове фабрике, остала је неповређена, јер је покушај обијача остао узалудан.

Угледи тих каса Ратнерових могу се видети код заступника фабрике за Србију

Нисима Л. Бенароја

ТРГ. АГЕНТА

Иван Бегова улица број 7.
1224 2—10

Аутомобили Overland

Аутомобил Overland снабдевен је свима модерним савршенствима. Willys Overland Co у Толеду (Америка) конструисали су за ову 1914. годину 50.000 комада аутомобила једне исте врсте, и према тома једино су они у положају да даду аутомобиле, који су савршени и снабдевени свима приборима за које модерна техника зна. Са оваким прибором какав даје Overland до данас није ушао у Србију ни један аутомобил па био то и један од најскупљих.

Ни за дупло већу цену од наше цене ни једна европска фабрика не даје аутомобил са толико практичних прибора, који упрошћавају радњу око руковања и одржавања аутомобила, као што даје Overland.

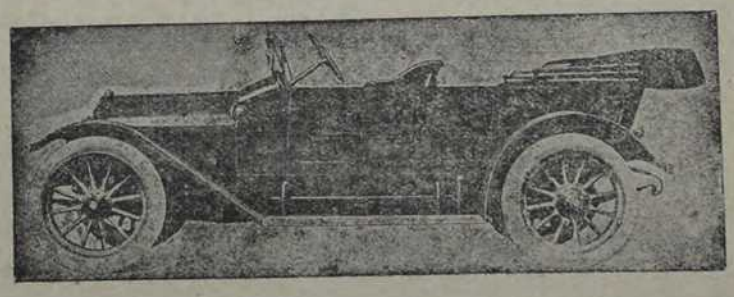

Цена 8.500 динара у злату

за комплетан аутомобил Overland са електричним апаратом за аутоматско покретање мотора и то оцарињен и постављен у Београд.

Са електричним осветлењем али без динамо (Gray et Davis) за аутоматско покретање мотора 550 франака мање.

КАРОСЕРИЈА торпедо за 5 места, комотна и са кошом, који за случај рђавог времена, може да се потпуно затвори. И футрола има за овај кош.

МОТОР са 4 цилиндра 35 H. P. Bobrong 105 mm Hub 115 mm.

ТРАНСМИСИЈА 3 брзире за напред и 1 за назад.

ПНЕМАТИКА 815×105 са обручима за брзо скидање.

БРЕМЗА дупла на задњим точковима.

СНАБДЕВЕН електричним осветлењем свуда и то: 2 рефлектора, 2 лампе са стране, 1 лампа позади, и 1 лампа за осветлење контролних апарата.

СТАКЛО ЗА ЗАШТИТУ ОД ВЕТРА покретно је и веома елегантно.

Контер километраже — Електрична труба — Дупли упаљач електрике.

ДИНАМО дупли (генератор и мотор) са акумулатором за електрично осветлење и аутоматско покретање. Према томе оно окретање курбла пред аутомобилом ради стављања мотора у покрет непотребно је. Сем тога кад се притисне на једно дугме мотор се креће одмах и по најхладнијем времену.

Аутомобил Overland има, дакле, велику вредност за мале новце, веома је елегантан и јак.

АУТОМОБИЛИСТЕ, пре но што купите аутомобил видите и сравните вредност Overland-а са аутомобилима, који вам се нуде и ми смо тада сигурни да ћете бити наш муштерија, јер нећете нигде наћи аутомобил тако повољан и за тако јевтину цену.

Наш аутомобил комплетан тежак је 1200 килограма; што значи, да нема никакве везе нити се може сравнити са оним малим и лаким аутомобилима, који се продају по јевтину цену.

WILLYS OVERLAND & Co

Главно заступништво и стовариште аутомобила

Белгиска Индустриска Агенција у Београду, Кондина ул. бр. 7.

Илустровани каталози на француском и немачком језику шаљу се на захтев бесплатно.
231 20—20

ЦЕНТРАЛНА ГРЕЈАЊА постројава нова и оправља стара
ТЕХНИЧКИ БИРО **РАДОЈЛОВИЋ** ЈУГОВИЋА УЛИЦА БР. 2. — ТЕЛЕФОН БР. 474.
1194 3—10

ЕКОНОМ ДРЖАВНИ са свршеном средњом пољопривредном школом на страни и десетогодишњом праксом на једном од највећих државних имања **ступио би** у приватни посао на ком већем пољском добру било у старим било новим границама. Самосталан је раденик и добар организатор послова свога фаха. **Примио би се и заступништва** страних кућа за продају **пољопривредних справа и машина** нарочиту у новим крајевима, чије је центре пропутовао и добро упознао.

Понуде администрацији под „Економ".
1239 1—3

Потребна су нам
3 старија помоћника вична стакларској роби и способна за паковање.

Ступити могу одмах. Стакларско-порцуланска радња **Стојадиновића** и **Стојиловића**, улица Краља Петра.
1238 1 3

МАШИНИСТА тражи место за пароплину или у стругари или макаквом већем подузећу, било какве врсте машине за штабилне или нафт моторе.

Адреса: **Момир Пашић, Ада** (Аустро-Угарска).
1237 1—1

Стакларско - нинрбершка радња потребује спремног **ПУТНИКА.** Првенство имају они који су већ били у бранжи. Плата добра, ступити може одмах.

Писмене оферте ваља слати поштански фах бр. 39. 1227 2 5

ПОТРЕБУЈЕМ
два помоћника старијег са платом од 600 до 720 дин. год., да је самосталан продавац а по могућству аражер излога, са добрим препорукама. Млађег са платом од 200 до 240 дин. год. са добрим препорукама. Ступити могу одмах или од 15. јула.

Понуде слмти писмене мануфактурно-галантериској и платнарској трговини **Раденка Павловића, Смедерево.**
1226 2—4

КЊИГОВОЂА самосталан за двојно књиговодство, перфектан поред српске и немачкој или франц. кореспоненцији потребан је. Плата добра оферте пошт. фах 18. Београд.
1216 3—3

ПЕРГАМЕНТ
Дунст Папир имамо већу количину и продајемо врло јевтино.
Антонијевић и Ђуковић
Београд
1212 3—10

ПОТПЕТИЦЕ ОД ГУМЕ **ПОТПЕТИЦЕ ОД ГУМЕ**

Марка „ПРОВОДНИК"

Прави руски фабрикат. — Цене су им најјефтиније, квалитет најбољи. — Иштите цене и мустре.

Генерално заступништво за Србију, Црну Гору и Албанију **Фабрика гуме и гутаперке „ПРОВОДНИК"** у Београду — Сава — у згради Београдске Задруге. — Телефон 1197. — Телеграм адреса „Проводник". 1231 1—5

Одличан грађевни столар нуди своје услуге грађевним подузетницима за веће послове. Сва ближа упуства даје Привредно Одељење Београ. Омладине.
1211 3—3

Букових сувих дрва имам на продају на изворској станици (Св. Петка), на прузи Параћин—Зајечар, око 1000 куб. метара, која су сечена пре две године. Поред овога имам дрва око 3—4000 куб. метара I. врсте на параћинској жел. станици.

Коме су оваква дрва потребна нека се за цену изволи обратити потписатоме.

Параћин 16. јуна 1914.

Стојан К. Ђорђевић
трговац
1215 2—3

Панама и друге сламне шешире чистите само са
Штробином „Strobin"

Сваки шешир мора бити за 3 минута као нов, без икакве штете по сламу и форму

При куповини строго пазите на име „Strobin".

Садржина једног пакета „Strobina" довољна је за чишћење два шешира. Пакет 0·35 дин. Добија се у свима бољим галантериским и бакалским радњама као и апотекама. Препродавцима велики рабат.

Главна продаја за Србију у радњи
Живана Тодоровића
Краљ. Срп. Двор. лиферанта
Београд - Теразије - Тел. 417.
586 30—60

ТРАЖИ СЕ за техничку радњу један млађи трговачки помоћник или младић који је свршио 4 разреда гимназије. Понуде упућивати на поштански фах бр. 89.
1182 6—6

Помоћник млађи са добрим препорукама, потребан је колонијално-деликатеској радњи
Живана Тодоровића
Краљ. Срп. Двор. Лиферанта
Београд
1185 5—6

ПАЗИТЕ И НЕ КУПУЈТЕ **ПИСАЋЕ МАШИНЕ**
док не прегледате **„КОНТИНЕНТАЛ"** писаћу машину која је до данас најусавршенија.
ГЛАВНО ЗАСТУПНИШТВО
АГЕНТУРСКО И КОМИСИОНАРСКО ОДЕЉЕЊЕ
РЕСАВСКЕ БАНКЕ А. Д.
Телефон 2175. БЕОГРАД Карађорђева 69
1233 преко пута Београдске Задруге 1—6

Пекмезарске Казане
две гарнитуре, **продаје** или даје **под кирију.**
1205 2 3 Врачарска Задруга, Београд

Цариградски ратлук СА И БЕЗ бадема
Чуген крупан
Салеп самлевен
Дрвене кутије за алву
Сусам
ПРОДАЈЕ НА ВИШЕ И МАЊЕ
КОЛОНИЈАЛНА ТРГОВИНА
Тријандафил Лазаридис
Београд — Сава **Телефон 1181**
1201 3 3

Улоге на штедњу
ПРИМА
САВСКА БАНКА, БЕОГРАД-САВА
Све улоге без отказа исплаћује. Плаћа на улоге 6% интереса годишње, по погодби и више.

Нарочито повољни услови за ситне улоге родитељима који хоће својој деци даосигурају знатан капитал или мираз. 1115 19 -

ДИРЕКТОРУ
Француског Осигуравајућег Друштва „УНИОН"
Београд

Молим Вас, да и овим путем примите моју најискренију благодарност за предусретљивост, коју сте ми указали приликом исплате

Дин. 12·500·— у злату

као накнаду штете прочињене пожаром на намештају мом и моје сестре.

Уверен у корисност осигурања у опште, ја изјављујем, да ћу у свакој прилици истаћи добру страну осигурања, која за неколико динара плаћања годишње премије пружа човеку спокојство, а у несрећном случају накнађује сву штету.

Сматрам за дужност, да овом приликом грађанству у старим границама нове ми државе искрено и пријатељски препоручим друштво **„Унион"**, које **у новим крајевима Краљевине Србије служи за углед са своје солидности и кулантности.**

Битољ, 31. маја 1914. г.

1225 2 3 **Ћенан Беј,** рентијер.

ДРВАРСКА РАДЊА
Миће Петровића и Милисава Николића
— НА САВИ —
има једну већу партију **шлеског угља** за индустријску употребу и продаје исти по врло јевтину цену.

Потпуно суве **ердељске чамовине, штајерске боровине и славонске растовине** — за столарску употребу.

Дрва за гориво букова и церова прве класе.

Једну нову моторну тестеру (8 коњских снага јачине) за сечење дрва продаје јевтино и под повољним условима. 1127 6—15

Хотел-Пансион и велико морско купалиште „Јадран"
СУШАК-РИЈЕКА (FIUME)
Интерурбан Телефон 214. Брзојави: Јадран, Сушак.
50 модерно уређених соба за странце. Изврсна домаћа кујна. Красан положај с погледом на Кварнер. Морске и сунчане купељи на жалу, 400 кабина. Летња и зимска сезона. Властита електрична расвета. Аутобус на сваки влак ријечког колодвора Цене умерене.

Упутства даје **Управа купалишта „Јадран"**, (Сушак-Ријека (Fiume). 1151 6 28

Оригинал „Викторија"

Шивећа Машина
Одликована на већим светским изложбама, највећим одличјем,
Шију, везу и крпе свршено
Шију напред и назад на кугеллагеру. Продаја за готово и отплату под врло повољ. условима
Ценовник шаљем бесплатно
А. АНТОНОВИЋ БЕОГРАД-ТЕРАЗИЈЕ 32
1061 10—10

Власник: Председник Београдске Трговачке Омладине МАРКО ВУЛЕТИЋ
Одговорни уредник: МИЛОВАН ОБРАДОВИЋ
Штампарија „Симеон Мироточиви" Вука Караџића бр. 26.
Председник: Уређивачког Одбора
Директор: Д. М. ЂОРИЋ